

Disciplinnämnden för försäkringsdistribution

Dnr 2025:02
2026-05-05

BESLUT 2025:02

Beslut

Disciplinnämnden återkallar Förmedlarens licens.

Bakgrund

Ärendet

InsureSec har den 16 februari 2026 inkommit med en anmälan till Disciplinnämnden för försäkringsdistribution (Disciplinnämnden) med begäran om disciplinär åtgärd mot en försäkringsförmedlare (Förmedlaren).

Utredningen i ärendet

Förmedlaren var vid tidpunkten för de påstådda händelserna licensierad hos InsureSec. Licensavtalet mellan Förmedlaren och InsureSec ingicks den 1 april 2014.

Förmedlaren har bedrivit sin verksamhet genom två aktiebolag, vilka båda haft uppdrag att bedriva försäkringsdistribution åt en annan försäkringsförmedlare (Uppdragsgivaren). Fram till den 13 december 2019 hade Förmedlaren även tillstånd att bedriva investeringsrådgivning i egenskap av anknutet ombud till ett värdepappersbolag (Värdepappersbolaget). Därefter har Förmedlaren endast haft tillstånd för försäkringsdistribution.

I samband med att Förmedlaren upphörde att bedriva investeringsrådgivning togs vissa av Förmedlarens kunder över av en annan rådgivare med tillstånd för investeringsrådgivning (Investeringsrådgivaren). Investeringsrådgivaren bedrev sin verksamhet i ett eget aktiebolag

som var anknutet ombud till Värdepappersbolaget. De kunder som även var kunder hos Uppdragsgivaren fortsatte att ha Förmedlaren som försäkringsrådgivare.

InsureSec mottog en anmälan från Uppdragsgivaren avseende Förmedlaren, vilket föranledde InsureSec att inleda en utredning av Förmedlaren.

I anmälan från InsureSec görs gällande att Förmedlaren har brutit mot god försäkringsdistributionssed enligt 4 kap. 1 § lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution (LFD) genom att i förhållande till kunder ha gett sken av att Förmedlaren fått lämna investeringsrådgivning trots att Förmedlaren saknat tillstånd för detta. Dessutom har Förmedlaren lämnat investeringsrådgivning till kunder utan att vara anställd i ett bolag med tillstånd för värdepappersrörelse eller i ett bolag som varit anknutet ombud till ett värdepappersbolag. Förmedlaren har genom sitt agerande även brutit mot förbudet i 4 kap. 4 § LFD att i samband med försäkringsdistribution marknadsföra andra finansiella tjänster och produkter än sådana försäkringar som omfattas av Förmedlarens tillstånd. Vidare har Förmedlaren, genom att ha lämnat investeringsrådgivning utan nödvändiga tillstånd, agerat i strid med Uppdragsgivarens interna regler, som föreskriver att en försäkringsrådgivare endast får förmedla och ge råd om innehållet i försäkringar.

Enligt anmälan har Förmedlaren under 2020–2024 fortsatt att lämna investeringsrådgivning till sex tidigare kunder (Kunder eller Kunderna) som övertagits av Investeringsrådgivaren, trots att Förmedlaren inte längre hade tillstånd för detta och inte heller hade rätt att ta del av några uppgifter om Kundernas relation till vare sig Investeringsrådgivaren eller Värdepappersbolaget. Detta har enligt anmälan gått till på det sättet att Förmedlaren har samarbetat med Investeringsrådgivaren och låtit Investeringsrådgivaren sköta administrationen av investeringsrådgivningen. Förmedlaren har i mejl till Kunder beskrivit Investeringsrådgivaren som en administratör som hjälper Förmedlaren att administrera den investeringsrådgivning som Förmedlaren lämnat. Enligt anmälan har Förmedlaren agerat enligt följande.

- Förmedlaren har använt sig av Investeringsrådgivarens iPad för att genomföra möten med Kunder och inhämta Kunders underskrift på nödvändiga dokument. Enligt Värdepappersbolaget är iPaden det huvudsakliga arbetsredskapet vid kundmöten. Den innehåller ett kundsystem, som i inloggat läge visar all information om kunders placeringar.
- Förmedlaren har tagit emot köp- och säljordrar från Kunder och därefter vidarebefordrat dem till Investeringsrådgivaren för utförande.

- Förmedlaren har efterfrågat och tagit emot Kundens värdebesked från Investeringsrådgivaren och sedan skickat dem vidare till Kunder.
- Förmedlaren har låtit Investeringsrådgivaren upprätta protokoll över investeringsrådgivningsmöten som Förmedlaren haft med Kunder. Enligt Värdepappersbolagets interna riktlinjer ska Investeringsrådgivaren spara mötesbokningar och underlag till möten i Värdepappersbolagets system. Värdepappersbolaget har identifierat underlag för investeringsrådgivningsmöten i Förmedlarens mejl som resulterat i att rådgivningsprotokoll upprättats, trots att något underlag för mötesbokning inte har återfunnits i Värdepappersbolagets system. Detta tyder på att Förmedlaren har hållit i investeringsrådgivningsmötena och att protokollen har upprättats antingen av Investeringsrådgivaren i efterhand eller av Förmedlaren själv med signering av Investeringsrådgivaren.

Förmedlarens agerande har enligt anmälan inte medfört någon ekonomisk skada för kunderna. Förmedlaren har anfört i huvudsak följande. Vissa av Förmedlarens kunder inom investeringsrådgivning övertogs av Investeringsrådgivaren 2020. Kunderna informerades om detta vid personliga möten, vid telefonsamtal eller genom mejl. I avsaknad av ett internt regelverk om hur en sådan övergång skulle genomföras i praktiken, kom övergången att ske successivt, bland annat mot bakgrund av de starka kundrelationer som funnits under lång tid. Förmedlaren har därefter i sin fortsatta kommunikation med Kunderna inte agerat som investeringsrådgivare och inte heller lämnat investeringsrådgivning. Förmedlarens roll har varit begränsad till att lämna pensions- och försäkringsrådgivning. Förmedlaren har hänvisat alla frågor som avsett investeringsrådgivning till Investeringsrådgivaren och Förmedlaren har inte lämnat några råd om investeringar eller genomfört några transaktioner. Alla åtgärder som avsett rådgivning om investeringar, som förslag till placeringar och orderläggning, har utförts av Investeringsrådgivaren. Anledningen till att Förmedlaren har fortsatt att ha kontakt med Kunderna är att Förmedlaren haft långvariga kundrelationer med dem och att de inte har förstått var gränsen går mellan investeringsrådgivning och försäkringsförmedling. Förmedlaren har vidarebefordrat alla önskemål rörande investeringar från Kunderna till Investeringsrådgivaren. Förmedlaren har uttryckt sig felaktigt vid de två tillfällena där Förmedlaren i mejl till Kunder beskrivit Investeringsrådgivaren som en administratör. Dessa Kunder har vid påföljande möte informerats om att denna beskrivning varit felaktig. Förmedlaren har vid ett tillfälle haft med sig Investeringsrådgivarens iPad till ett kundmöte, där Investeringsrådgivaren inte deltog. Anledningen till det var att var kundens underskrift behövdes. Förmedlaren har inte haft tillgång

till Investeringsrådgivarens inloggningsuppgifter och därmed inte haft åtkomst till övrig information om kunden. Vid gemensamma kundmöten har det förekommit att Investeringsrådgivaren har överlämnat sin iPad till Förmedlaren för underskrift av kunden.

Disciplinnämndens bedömning

Inledning

Disciplinnämnden får enligt sina stadgar på anmälan av InsureSec besluta om disciplinär påföljd när en licenshavare har brutit mot InsureSecs regelverk (Regelverket). Enligt Regelverket ingår det i en licenshavares åtaganden att följa god sed. Kravet på god sed omfattar även ageranden som inte utgör försäkringsdistribution, så länge agerandet faller inom ett område som allmänheten kan ha fog för att uppfatta som närliggande till eller ha samband med försäkringsdistribution. I Regelverket som gällde före den 1 januari 2023 användes begreppet ”god försäkringsdistributionssed” i stället för ”god sed”. När begreppet ”god sed” infördes i Regelverket, infördes också en definition av begreppet. Med begreppet ”god sed” avses enligt definitionen ”god försäkringsdistributionssed eller motsvarande som gäller för verksamheten”. Det finns enligt nämndens mening inte någon saklig skillnad mellan innebörden av Regelverket före och efter den 1 januari 2023 i detta avseende.

Disciplinnämnden ska pröva om Förmedlaren har brutit mot 4 kap. 1 § LFD genom

- att vid flera tillfällen ha lämnat investeringsrådgivning till Kunder, trots att Förmedlaren saknat tillstånd för detta,
- att i förhållande till Kunder ha gett sken av att Förmedlaren har fått lämna investeringsrådgivning, trots att Förmedlaren saknat tillstånd för detta,
- att ha brutit mot förbudet i 4 kap. 4 § LFD att i samband med försäkringsdistribution marknadsföra andra finansiella tjänster och produkter än sådana försäkringar som omfattas av Förmedlarens tillstånd, samt
- att ha brutit mot Uppdragsgivarens interna regler, som föreskriver att en försäkringsrådgivare endast får förmedla och ge råd om innehållet i försäkringar.

Har Förmedlaren lämnat investeringsrådgivning till Kunderna?

Enligt Disciplinnämndens bedömning är det genom utskrifter av telefonsamtal mellan Förmedlaren och Investeringsrådgivaren utrett att Förmedlaren inför ett möte med Kunder i december 2020 har använt Investeringsrådgivarens iPad på ett sådant sätt att Förmedlaren måste

ha haft åtkomst till kunduppgifter i Värdepappersbolagets kundsystem. Förmedlaren och Investeringsrådgivaren har vid samtalen, som ägde rum den 8 december 2020, diskuterat Kundernas insättningar på investeringssparkonto (ISK) och depå samt att Investeringsrådgivaren ska administrera insättningarna. I ett samtal den 9 december 2020 har Förmedlaren och Investeringsrådgivaren fortsatt diskussioner om detta. Förmedlaren har vid det samtalet uppgett att Förmedlaren ska träffa Kunderna på nytt om några dagar och att Kunderna då kommer att göra ytterligare insättningar.

Enligt Värdepappersbolagets interna regler ska protokoll över rådgivningsmöten upprättas. I rådgivningsprotokollet ska rådgivaren på en övergripande nivå dokumentera vad som har avhandlats vid mötet. Den 9 december 2020, dvs. samma dag som Förmedlaren och Investeringsrådgivaren diskuterade Kundernas insättningar, har Investeringsrådgivaren i Värdepappersbolagets kundsystem dokumenterat att det har hållits ett möte med Kunderna denna dag samt upprättat ett rådgivningsprotokoll över mötet. Av protokollet framgår bland annat att kundprofilen har uppdaterats och att råd om placeringar i värdepapper har lämnats. Kundprofilen har uppdaterats på nytt den 10 december 2020.

Enligt Disciplinnämndens bedömning framgår det av denna utredning att det är Förmedlaren som har haft kontakterna med och lämnat investeringsrådgivning till Kunderna, medan det är Investeringsrådgivaren som har skött administrationen kring rådgivningen och upprättat rådgivningsprotokoll. Ytterligare stöd för att det har varit Förmedlaren och inte Investeringsrådgivaren som haft dessa kontakter och lämnat investeringsrådgivning är innehållet i ett samtal mellan Förmedlaren och Investeringsrådgivaren den 15 december 2020 där Förmedlaren har uppgett att Förmedlaren är på väg till ett möte med Kunderna och att Kunderna ska sätta in en stor summa pengar. Förmedlaren har i samtalet bitt Investeringsrådgivaren bekräfta när pengarna har kommit in, vilket Investeringsrådgivaren har lovat att göra. Av ett mejl från Förmedlaren till Kunderna samma dag framgår att Kunderna har fått en instruktion om hur insättningen ska gå till. I mejlet har Förmedlaren betecknat Investeringsrådgivaren som sin administratör.

Under perioden den 28 januari–5 februari och den 15 februari 2021 har Förmedlaren och två andra Kunder haft en mejlväxling inför ett kommande möte om Kundernas ”Carnegie” och om nysparande för dem och deras barnbarn. Mötet ägde rum den 16 februari 2021. Investeringsrådgivaren har upprättat ett rådgivningsprotokoll över mötet. Enligt protokollet har Kundernas placeringar och ekonomi diskuterats. Det framgår av protokollet att Kundernas befintliga depå även i fortsättningen kommer att förvaltas diskretionärt med en viss riskprofil.

Enligt Disciplinnämndens bedömning visar denna utredning att det är Förmedlaren som har haft mötet med och lämnat investeringsrådgivning till Kunderna, medan det är Investeringsrådgivaren som har upprättat rådgivningsprotokoll över mötet. Ytterligare stöd för att det har varit Förmedlaren och inte Investeringsrådgivaren som haft mötet och lämnat investeringsrådgivning, är innehållet i mejl från Förmedlaren till Kunderna dels i januari 2022 där Förmedlaren har uppgett att Investeringsrådgivaren agerat på uppdrag av Förmedlaren eftersom Förmedlaren varit sjuk, dels i maj 2023 där Förmedlaren har uppgett att Investeringsrådgivaren inte tagit över Kunderna, utan hjälper Förmedlaren med administrationen.

Enligt anmälan har Förmedlaren också tagit emot köp- och säljorder från Kunder samt vidarebefordrat dem till Investeringsrådgivaren för utförande. I utredningen finns åtta mejl under 2021–2024, av vilka det framgår att Förmedlaren dels har haft mejlkontakt med Kunder om insättningar och uttag av medel hos Värdepappersbolaget, dels har haft mejlkontakt med Investeringsrådgivaren där Förmedlaren har bitt om Investeringsrådgivarens hjälp med att administrera uttagen. Den utredning som har lagts fram ger dock inte tillräckligt stöd för att de aktuella transaktionerna har utgjort köp- och säljorder avseende finansiella instrument. Det är alltså inte utrett att Förmedlaren har lämnat investeringsrådgivning till Kunder vid dessa tillfällen.

Sammanfattningsvis är det alltså enligt Disciplinnämndens bedömning utrett att Förmedlaren vid i vart fall två tillfällen har lämnat investeringsrådgivning till Kunder, trots att Förmedlaren saknat tillstånd för detta. Förmedlaren har därmed också brutit mot Uppdragsgivarens interna regler, som föreskriver att en försäkringsförmedlare endast får förmedla och ge råd om innehållet i försäkringar och placering i fonder inom försäkring.

Har Förmedlaren gett sken av att Förmedlaren fått lämna investeringsrådgivning?

Som angetts ovan har Förmedlaren i ett mejl till Kunder den 15 december 2020 betecknat Investeringsrådgivaren som sin administratör. Som framgått har Investeringsrådgivaren före denna tidpunkt upprättat ett rådgivningsprotokoll avseende Kunderna.

Vidare har Investeringsrådgivaren i ett mejl från januari 2022 till andra Kunder uppgett att Investeringsrådgivaren hjälper Förmedlaren med Kundernas portföljförvaltning och föreslagit ett par förändringar i portföljen. Mejllet är undertecknat av både Förmedlaren och Investeringsrådgivaren. Kunderna har godkänt förändringarna i ett mejl till Investeringsrådgivaren med kopia till Förmedlaren, som svarat att Investeringsrådgivaren

handlat på Förmedlarens uppdrag eftersom Förmedlaren varit sjuk. I ett mejl från maj 2023 från Investeringsrådgivaren till samma Kunder har Investeringsrådgivaren på nytt presenterat sig som någon som hjälper Förmedlaren med Kundernas kapitalplaceringar och velat boka ett möte med dem. Kunderna har samma dag skickat ett mejl till Förmedlaren och undrat om det har skett någon förändring, varpå Förmedlaren har försäkrat dem om att så inte är fallet och uppgett att Investeringsrådgivaren hjälper Förmedlaren med administrationen och har tagit över vissa kunder, dock inte dessa. Som framgått har Investeringsrådgivaren redan före dessa båda tidpunkter upprättat ett rådgivningsprotokoll avseende Kunderna.

Enligt Disciplinnämndens mening visar utredningen att Förmedlaren i förhållande till Kunder har gett sken av att få lämna investeringsrådgivning och även uttryckligen utgett sig för att vara Kundernas investeringsrådgivare. I samma riktning talar också den omständigheten att Förmedlaren, enligt vad som framgår av utredningen, under 2023 och 2024 har skickat värdebesked till Kunder med information från Värdepappersbolagets kundsystem, som Förmedlaren i sin egenskap av försäkringsförmedlare inte själv haft tillgång till utan måste ha fått av Investeringsrådgivaren. Investeringsrådgivaren förefaller inte heller ha haft någon egentlig kontakt med Kunderna, eftersom de inte känner till vem Investeringsrådgivaren är eller i vart fall vilken roll Investeringsrådgivaren har. Av utredningen framgår också att Investeringsrådgivaren inte har haft telefonkontakt med någon av Kunderna under 2020–2024.

Har Förmedlaren brutit mot 4 kap. 4 § LFD?

Enligt 4 kap. 4 § LFD får en försäkringsförmedlare inte i samband med försäkringsdistribution marknadsföra andra finansiella tjänster och produkter än sådana försäkringar som omfattas av tillståndet enligt 2 kap. 1 § eller registreringen enligt 2 kap. 4 eller 5 §. Med marknadsföring avses detsamma som i 3 § marknadsföringslagen (2008:486). I sistnämnda bestämmelse definieras marknadsföring som ”reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsetningen av och tillgången till produkter inbegripet en näringsidkares handlande, underlåtenhet eller någon annan åtgärd eller beteende i övrigt före, under eller efter försäljning eller leverans av produkter till konsumenter eller näringsidkare”.

Det saknas underlag som visar att Förmedlaren vid sina kontakter med Kunder även har ägnat sig åt marknadsföring av produkter. Disciplinnämnden anser alltså att det inte är tillräckligt utrett att Förmedlaren har brutit mot 4 kap. 4 § LFD.

Har Förmedlaren åsidosatt sina skyldigheter enligt 4 kap. 1 § LFD?

Enligt 4 kap. 1 § LFD ska en försäkringsdistributör bedriva sin verksamhet enligt god försäkringsdistributionssed och med tillbörlig omsorg ta till vara kundens intressen. Vidare ska försäkringsdistributören handla hederligt, rättvist och professionellt.

Disciplinnämnden har ansett det utrett att Förmedlaren, trots att Förmedlaren saknat tillstånd för det,

- vid i vart fall två tillfällen har lämnat investeringsrådgivning, och
- aktivt har gett sken av att få lämna investeringsrådgivning.

Disciplinnämnden ser allvarligt på Förmedlarens agerande, även om det har varit fråga om ett begränsat antal kunder. Förmedlaren har brutit mot en grundläggande regel för verksamheten, att den får bedrivas endast av den som har tillstånd, och uppträtt såväl ohederligt som oprofessionellt i förhållande till Kunderna genom att under fyra års tid aktivt ge sken av att fortfarande vara deras investeringsrådgivare. Förmedlaren har därmed åsidosatt sina skyldigheter enligt 4 kap. 1 § LFD och också brutit mot sitt åtagande enligt Regelverket att följa god sed.

Enligt Disciplinnämndens stadgar kan ett åsidosättande av de skyldigheter som följer av Regelverket föranleda varning. Om åsidosättandet är allvarligt, kan det föranleda återkallelse av licens och därmed uteslutning ur Rådgivarregistret.

Disciplinnämnden anser att omständigheterna är sådana att något annat än en återkallelse av licensen inte kan komma i fråga.

Disciplinnämnden för försäkringsdistribution

Dag Mattsson

Ordförande

Beslut i detta ärende har fattats av ledamöterna Dag Mattsson (ordförande), Malin Björkmo, Louise Conradi, Robert Karlsson och Susanne Sundberg (referent). Föredragande har varit Teimur Saleh.